

Sygn. akt VI U 1042/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Radomiu VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie

Przewodniczący SSR del. Małgorzata Nowaczewska - Małek

Protokolant sekr. sądowy Marta Gackiewicz

po rozpoznaniu w dniu 18 grudnia 2013 roku w Radomiu

sprawy E. P.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o wysokość renty rolniczej

na skutek odwołania E. P.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 23 lipca 2012 roku Nr (...) - 2/15

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala E. P. prawo do renty rolniczej w pełnej wysokości;

II. zasądza od Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na rzecz E. P. kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VI U 1042/13

UZASADNIENIE

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z dnia 23 lipca 2012 roku przyznał E. P. prawo do renty rolniczej na okres od 1 lipca 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku w kwocie 288,70 zł miesięcznie, zawieszając w całości wypłatę części uzupełniającej świadczenia z powodu prowadzenia działalności rolniczej.

Wnioskodawczyni E. P. odwołała się od powyższej decyzji. Podniosła, że nie zgadza się z wysokością naliczonej miesięcznej kwoty renty (odwołanie k. 3).

W odpowiedzi na odwołanie Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w R. wniosła o oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu podniesiono, że od 1 czerwca 2010 roku wnioskodawczyni pobiera rentę rolniczą z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. Na wniosek z dnia 27 czerwca 2012 roku organ rentowy zaskarżoną decyzją przyznał wnioskodawczyni rentę rolniczą na okres od 1 lipca 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku. Renta przyznana została w części składkowej i zawieszanej w 100% części uzupełniającej, stosownie do przepisu 28 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (odpowiedź na odwołanie k. 4).

Wyrokiem z dnia 10 grudnia 2012 roku, wydanym pod sygn. akt VI U 1176/12, Sąd Okręgowy w Radomiu Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie wnioskodawczynie (wyrok – k. 23).

Na skutek apelacji wnioskodawczynie Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2013 roku uchylił powyższy wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Radomiu do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny wskazał, że Sąd Okręgowy nie rozpoznał istoty sprawy. Istotą sprawy było ustalenie, czy wnioskodawczynie, która została uznana za osobę całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym i która jest współwłaścicielką gospodarstwa rolnego, zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej w rozumieniu art. 28 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników. Sąd Apelacyjny poruszył kwestię wykładni tego przepisu, a w szczególności analizę, czy tylko wymienione tam sytuacje oznaczają zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej oraz czy sama okoliczność bycia właścicielem, czy posiadaczem gruntów rolnych, czy też małżonkiem dzierżawcy gruntów, oznacza prowadzenie działalności rolniczej. Zalecił przy ponownym rozpoznaniu sprawy rozważenie, czy w sprawie powinien brać udział mąż wnioskodawczynie J. P. w charakterze zainteresowanego, a także przeprowadzenie postępowania dowodowego w celu wyjaśnienia spornej kwestii prowadzenia gospodarstwa rolnego przez wnioskodawczynie, która na te okoliczności zgłosiła wniosek dowodowy o przesłuchanie świadków E. K. (1) i B. N., rozważenie potrzeby przesłuchania wnioskodawczynie w charakterze strony i ewentualnie przeprowadzenia innych dowodów zgłoszonych przez strony postępowania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny i zważył co następuje:

Wnioskodawczynie E. P., urodzona (...), od dnia 1 czerwca 2010 roku do dnia 30 kwietnia 2011 roku pobierała rentę inwalidzką rolniczą z tytułu niezdolności do pracy przyznaną jej decyzją z dnia 15 lipca 2010 roku w części składkowej i 50% części uzupełniającej z uwagi na niezaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej (decyzja k.29 akt KRUS). W dniu 11 kwietnia 2011 roku wnioskodawczynie złożyła wniosek o ustalenie prawa do renty na dalszy okres (wniosek k. 32-33 akt KRUS). Decyzją z dnia 3 czerwca 2011 roku przyznano jej prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na okres od 1 maja 2011 roku do 30 czerwca 2012 roku w części składkowej i 50% części uzupełniającej z powodu prowadzenia działalności rolniczej (decyzja k. 35 akt KRUS). Kolejny wniosek o ustalenie prawa do renty wpłynął w dniu 27 czerwca 2012 roku. E. P. oświadczyła, iż wraz z mężem są właścicielami gospodarstwa rolnego o powierzchni 2,12 ha, w którym mąż wnioskodawczynie prowadzi działalność rolniczą (wniosek k. 38 akt KRUS). W wyniku przeprowadzonego badania przez lekarza rzeczoznawcę ustalono u wnioskodawczynie całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym na okres od 1 lipca 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku. Decyzją z dnia 23 lipca 2012 roku przyznano E. P. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na w/w okres w części składkowej i zawieszanej 100% części uzupełniającej z powodu prowadzenia działalności rolniczej (decyzja k. 42 akta KRUS).

E. P. od pięciu lat choruje na stwardnienie rozsiane zanikowe boczne. Od około dwóch lat ma problemy z chodzeniem. Porusza się przy pomocy chodzika lub laski. Nie jest w stanie samodzielnie prowadzić gospodarstwa domowego. Nie robi zakupów, nie gotuje, nie sprząta, nie pierze i nie wykonuje żadnych innych prac w domu, w ogrodzie czy na podwórku. Jest w stanie samodzielnie jeść, ale ma problemy z poruszaniem się do tego stopnia, że konieczna jest jej pomoc przy dojściu do łazienki. J. P. prowadzi działalność gospodarczą – handel maszynami rolniczymi i z tego tytułu jest ubezpieczony w ZUS-ie. Prowadzi także gospodarstwo sadownicze w B.. Uprawia jabłonie i grusze. Około 10 lat wstecz wnioskodawczynie wykonywała różne prace w gospodarstwie sadowniczym – pomagała przy opryskach, zrywała owoce. Od kilku lat nie wykonuje w tym gospodarstwie żadnych prac ze względu na chorobę i trudności w poruszaniu się (dowód: zeznania świadków E. K. (2), Z. B. k. 75, zapis na płycie DVD k. 77, zeznania świadka J. P. k. 81, zapis na płycie DVD k. 82).

Przede wszystkim wskazać należy, że Sąd odmówił J. P. udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego (postanowienie k. 78). Sprawa niniejsza dotyczy wysokości świadczenia należnego wnioskodawczynie i w żadnej mierze

rozstrzygnięcie nie ma wpływu na prawa i obowiązki jej męża, brak jest zatem przesłanek, aby traktować go jako zainteresowanego (art.477¹¹ § 2 kpc).

Ustawa z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. nr 50, poz. 291 ze zm.) przewiduje dopuszczalność zawieszenia w całości wypłaty części uzupełniającej emerytury lub renty na zasadach przewidzianych w art. 28 ust. 3, jeżeli emeryt lub rencista nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. Uznaje się, że emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego, nie uwzględniając gruntów wydzierżawionych na podstawie umowy pisemnej zawartej na co najmniej 10 lat i zgłoszonej do ewidencji gruntów i budynków osobie nie będącej małżonkiem emeryta lub rencisty, jego zstępnym lub pasierbem, osobie pozostającej z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, małżonkiem zstępnego lub pasierba lub małżonkiem osoby pozostającej z emerytem lub rencistą we wspólnym gospodarstwie domowym (art. 28 ust. 4 pkt 1 w/w ustawy).

W tym miejscu należy powołać się na interpretację art. 28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników dokonaną w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2004 roku w sprawie II UZP 5/06 (OSNP 2004/22/389). W uchwale tej Najwyższy wypowiedział się, że wypłata części uzupełniającej świadczenia rolnika, który będąc właścicielem gospodarstwa rolnego faktycznie nie prowadzi w nim działalności rolniczej w rozumieniu art. 6 pkt 3 ustawy o ubezpieczeniu rolników, nie ulega zawieszeniu na podstawie art. 28 ust. 1 i 3 w związku z ust. 4. W uzasadnieniu Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że współcześnie rolnik uzyskuje prawo do świadczeń bez konieczności wyzbycia się gospodarstwa rolnego, co oznacza, że skoro rolnik uzyskuje prawo do świadczeń nie dlatego, że wyzbył się własności lub posiadania gospodarstwa, lecz dlatego, że z powodu wieku lub stanu zdrowia utracił zdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, czyli możliwość jego prowadzenia, to wypłata świadczeń rolniczych nie może kolidować wyłącznie z utrzymywaniem się statusu ubezpieczonego rolnika, wynikającego z prowadzenia przez niego gospodarstwa.

Odnosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że okoliczność, że zarówno wnioskodawczyni, jak i jej małżonek są właścicielami gruntów rolnych, a jej mąż zajmował się prowadzeniem gospodarstwa rolnego, nie oznacza automatycznie, że wnioskodawczyni prowadziła działalność rolniczą. Domniemanie wynikające z art. 28 ust. 4 ustawy zostało w niniejszym postępowaniu obalone. Jak wywiódł Sąd Najwyższy, art. 28 ust. 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników przedstawia przykładowe dowody, które rolnik może przedstawić na okoliczność, że nie prowadzi działalności rolniczej na swoich gruntach. Rolnik może jednak wykazać wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, że nie prowadzi działalności rolniczej na gruntach, których jest właścicielem lub posiadaczem.

Działalność rolnicza jest to działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej i rybnej (art. 6 pkt 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników). Wnioskodawczyni w żadnej mierze takiej działalności nie prowadzi od kilku lat, gdyż uniemożliwia jej to choroba. Przede wszystkim sam organ rentowy uznał, że jest ona osobą całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym. Z zeznań przesłuchanych w niniejszej sprawie świadków E. K. (2), Z. B. i J. P. (k. 75, zapis na płycie DVD k. 77, k. 81, zapis na płycie DVD k. 82) wynika, że wnioskodawczyni ma problemy ruchowe, porusza się przy pomocy tzw. „balkonika”, ma uniemożliwione lub bardzo ograniczone możliwości wykonywania podstawowych czynności dnia codziennego takich jak zakupy, gotowanie, sprzątanie, pranie, a nawet korzystanie z łazienki. Zeznania świadków zasługują na wiarę. Są one logiczne, spójne, wzajemnie ze sobą korelują. Biorąc pod uwagę tak ograniczone możliwości ruchowe wnioskodawczyni i orzeczoną całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym Sąd uznał, że zaprzestała ona prowadzenia tego gospodarstwa.

Dlatego brak jest podstaw do zawieszenia części uzupełniającej świadczenia, wobec braku spełnienia przesłanki z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. Nr 50, poz. 291 z 2008 roku ze zm.).

Mając na uwadze powyższe Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Na koszty procesu składa się wynagrodzenie pełnomocnika wnioskodawczyni obliczone zgodnie z § 12 ust. 2 i § 13 ust 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (j.t. Dz. U. z 2013 roku, poz. 461) w kwocie 240 zł (60 zł + 120 zł + 60 zł) oraz uiszczona przez wnioskodawczynię opłata od apelacji w kwocie 30 zł.